

vizsgálatokról, *Mészárosné Draskovics Róza* a fényökológiai és gyepek ökológiai vizsgálatokról; *Szodfridt István* bükköseink génmegőrzéséről; *Igmándy Zoltán* a redukens szervezetek életműködéséről; *Murai Éva* a kis emlősökről és parazitológiai vizsgálatokról; *Tóth József* a bükkösök rovarvilágáról; *Tóth László* a bükkösök talajának ragadozó bogarairól; *Koloszár József* a humuszvizsgálatokról; *Domkó Károly* a karsztbokorerdő lepkefaunájáról.

Mint különleges ökoszisztémával *Kárpáti István* az ártéri szintek társulásainak szukcesszió dinamikájával foglalkozott. A Balatonfelvidéki karsztbokorerdők szukcesszió vizsgálata volt a témája *Csesznák Elemérnek*.

Az Akadémiának, de ezen belül a veszprémi Bizottságnak a gyakorlattal való hasznos és szoros kapcsolatát bizonyította *Mészáros Gyulának* a bakonyi bükkösök erdőtörténetéről szóló előadása és *Blaskó Péternek* a karsztbokorerdő erdészeti kezeléséről felolvasott tanulmánya. Egyik az Erdőrendezésértől, másik a Balatonfüredi Erdészettől támogatja értékesen a kutatómunkát.

A hivatalos tárgysoron kívül két hozzászólás hangzott el. *Magyar János* dendrometriai példán keresztül mutatott rá a fiatal korban megmutatkozó egyedi jelek érvényre juttatásának rendkívüli fontosságára a többtermelésben. *Simon Tibor* az MTA Biológiai és Botanikai Osztálya nevében üdvözölte az alkalmi bizottság rendezvényét, majd felhívta a figyelmet arra, hogy az ökoszisztéma szót nem szabad mindenre alkalmazni. Az erdőtípus még nem ökoszisztéma. Az ökoszisztéma fogalmat nálunk a 70-es években kezdtük alkalmazni és még távol vagyunk attól, hogy szemléletünk egységes legyen és a hazai ökoszisztémákat rendszerbe tudjuk foglalni.

634. 0. 907. 6

AZ ERDŐK MAGÁNYOS FESTŐJE — — PAÁL LÁSZLÓ

Az erdők fenséges varázsa évszázadok óta költemények, novellák, regények és zeneművek ihlető forrásául is szolgál. A képzőművészeti ágak közül főleg a festőket igézte — és igézi — meg. Divatok, stílusirányzatok váltogatják egymást szüntelen, de a sokféle kifejezési forma mögött egy dolog mindig közös: az erdő alázatos tisztelete.

Paál László: Fontainebleau-i erdőrézlet

Most egy tragikus sorsú, Európa-hírű magyar festő, *Paál László* fájdalmasan rövid életútját idézzük föl, halálának 100. évfordulóján, akinek művészete csaknem teljesen az „ezerarcú” erdőhöz kötődött. Erdélyben, a Hunyad megyei Zámon született 1846-ban. A Kárpátok vadregényes tájain életreszólóan lelkébe ivódott a természet és az erdők imádota. Úgy álmolta vászonra a fáknak, gallyak szövedékének s a lombok között át-átszűrődő napsugár aranyló rezgéseinek csodás világát, mint senki más a magyar piktúrában.

Szülei jogi pályára szánták, de az atyai tilalmat megszegve beiratkozott a bécsi festőakadémiára. Am az ott folyó száraz, aprólékos festőmód nem elégitette ki és Münchenben, majd Düsseldorfban képezte magát. 1873. tavaszán — hosszabb európai vándorút után — barátja, *Munkácsy Mihály* hívására Párizsban telepedett le, de csak a teleket töltötte ott. Tavasztól őszig évről évre a közelben fekvő, a fontainebleau-i erdőtől körülölelt barbizoni művésztelepen dolgozott, ahol előtte már olyan festőóriások fordultak meg, mint *Corot*, *Rousseau* és *Courbet*.

A gyermekkor hangulatát idéző természetben teljesedett ki *Paál* festészete. A sokat nyomorgó nagy művész ettől kezdve kizárólag az erdőt festette, gyakran dacolva a viharral, esővel, éhesen, fázva lendületes vastag ecsetvonásokkal vitte vászonra élménnyé sűrűsödött drámai látomásait. „Reggeltől estig festek — írja egyik barátjának —, reggel nyolc órától éjfélig... S fáj, hogy nem hosszabbíthatom meg a napokat. Ha egy pillanattal munka nélkül maradok, a világ legboldogtalanabb emberének érzem magam.”

Erdői ösvények, erdőszéle, magányos tölgyek, nyír- és nyárfacsoportok, gyertyánosok, bükkösök, vörösfenyők elevenednek meg vásznain, amelyek sohasem egyhangúak. Hiszen az évszakok, napszakok változásai, a felhős vagy derűs égbolt, a napfény játéka kimeríthetetlen témát jelent a művészek. *Paál* festményei mindig kifejezik alkotójuk lelki állapotát, s valóságos tájkép-önarcképeknek tekinthetők. Miközben az erdő titkait fűrészte az élettel viaskodó lángelme, komor színekkel befestette saját borongós, fájdalmas hangulatát is, vagy fehéren világító nyírfákkal és karsú, szürkésfehér nyárfákkal a ritkán fölcillanó reményt. Erdői naplementében, hajnalhasadásban vagy eső utáni hangulatban juttatta kifejezésre érzelmi változását.

Paál alkotásairól nemcsak kedélyváltozásait, hanem festői látásmódjának fejlődését is lemérhetjük, hogy miképpen jutott el az erdő mélyének intim hangulatát megfestő részletektől az erdész szemével nézve szakmailag is kiváló faállományok ábrázolásáig.

Az erdők legnagyobb magyar festőjének élete iszonyú tragédiába torkollott: 1877. őszén az elmebaj tünetei jelentkeztek rajta. *Munkácsy Mihály* ekkor festette meg arcképét. Egy merengő, nagyszakállú, az élet nélkülözéseiben megroskadt, ötvenesnek látszó férfi — pedig alig múlt harminc. Egy Párizs környéki elmeegógyintézetben, Charentonban végzett vele a szörnyű kór, 1879. március 3-án.

Kálmán Gyula

A szokásos erdészeti és faipari tudományos ülést kutatók és gyakorlati szakemberek közreműködésével március hó 14—15-én rendezik a Magyar Tudományos Akadémia termeiben. Mintegy 50 előadás szekciónkénti részletes megvitatására lesz lehetőség. Ennek az ülésnek a keretében hangzik el majd beszámoló a VIII. Erdészeti Világkongresszusról is.